

Biohumus dżdżownicowy

Pryzma kompostowa i hodowla dżdżownic

Dżdżownice... Każdy wie jak wyglądają. Ale czy każdy wie jak wygląda dżdżownica kalifornijska? Otóż jest nieco mniejsza od tych często w Polsce spotykanych. No i dżdżownice kalifornijskie idealnie nadają się do hodowli.

Dżdżownice kalifornijskie bardzo szybko rozkładają materię organiczną, a poza tym szybko rosną, żyją do 15 lat, bardzo łatwo się rozmnażają i mogą żyć w wielkim zagęszczeniu. Są prawdziwą fabryką najlepszego nawozu organicznego - wermikompostu (biohumusu).

Niestety wpuszczone do pryzmy kompostowej nie przeżyją zimy, są bowiem wrażliwe na mróz. Aby się dobrze rozwijały, trzeba się o nie troszczyć:

- hodować je w pojemnikach ustawionych w ciepłym miejscu - najlepiej, gdy temperatura wynosi około 20°C. Latem pojemniki z dżdżownicami mogą stać na dworze, a jesienią muszą być przeniesione do ogrzewanego pomieszczenia;
- żywić obficie wszelkimi odpadkami z kuchni i ogrodu;
- dodawać do pokarmu namoczonego i rozdrobnionego papieru (ale nie gazet, bo farba drukarska jest szkodliwa), który jest źródłem celulozy potrzebnej do budowy kapsułek z jajeczkami;
- dostosować ilość wrzucanych do pudła z dżdżownicami resztek organicznych do wielkości hodowli - w przeciwnym razie dżdżownice nie poradzą sobie z odpadkami, które zaczną gnić.

Dżdżownice kalifornijskie można kupić w fermach, specjalizujących się w ich hodowli (często w sprzedaży wysyłkowej).

Lumbricus terrestris

PRYZMA KOMPOSTOWA

Na 1 m² powierzchni prawidłowo utrzymanej gleby (= 150 dm³ = 165 kg gleby) znajduje się (a raczej: znajdować się powinno):

- 1000 g bakterii / jednokomórkowców
- 1000 g grzybów
- 400 g dżdżownic
- 60 g pierwotniaków, alg, insektów.

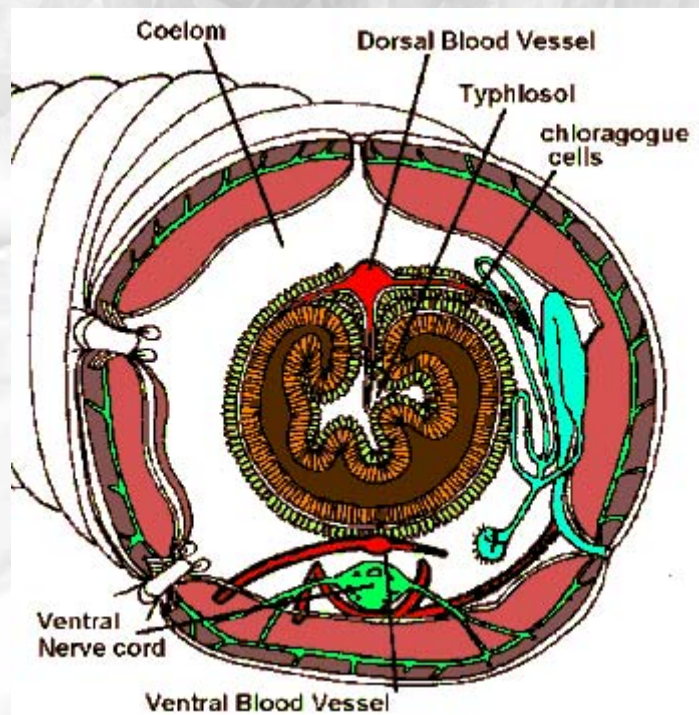
Próchnica powstaje na drodze naturalnej, w następstwie procesu próchniczego. Kompost produkuje się przez skrócenie czasu procesu próchnienia, w pryzmie kompostowej wtórnej. Pryzma wtórna (C/N=35) w ciągu 6 miesięcy przetwarza kompost pochodzący z pryzmy wstępnej na próchnicę. Istotną rolę w tym procesie odgrywają dżdżownice. Dżdżownicza poróchnica (znana w handlu pod nazwą humus) jest produktem handlowym służącym do rekultywacji gleb i nawożenia, ponadto pryzma taka jest źródłem dżdżownic, które stanowią doskonały pokarm dla ryb i drobiu. W pryzmie wtórnej zachodzą procesy: faza przekształcenia: od 35°C mieszana flora mezofilna przejmuje procesy

redukcyjne i przekształceniowe, osiedlają się niższe zwierzęta.

Faza powstawania: od 35°C mikrofauna zasiedla powoli dojrzewający kompost, do momentu gdy od 20°C *Eisenia foetida* wspólnie z innymi organizmami staje się aktywna. Kompost jest dojrzały, gdy *E. foetida* wywędrowuje i *Allolobophora caliginosa* chce się zasiedlić w gotowym kompoście. Kompostowanie wtórne można przeprowadzać w pomieszczeniach (w skrzynkach) jak i na wolnym powietrzu (w pryzmach).

Przekrój dżdżownicy

Przekrój dżdżownicy

Odmiany dżdżownic w zależności od usytuowania kompostownika:

W pomieszczeniach:

- *Eisenia foetida*: różowoczerwona - czerwona dżdżownica kompostowa. Optymalne warunki 20°C, 40% wilgotności, C/N=18, gęstość kompostu 0.8 kg/dm³. Długość 8-14 cm. Dorosły osobnik wymaga 0.2 g

pożywienia na dobę i pracuje w przyzmię 200 dni.

- *Red hybrid of California* - krzyżówka pochodząca od *Eisenia foetida*, wyhodowana laboratoryjnie w USA. Jest to długowieczna dżdżownica kompostowa o bardzo dużych możliwościach rozrodczych (przyrost roczny 21-krotny w warunkach optymalnych; w warunkach polskiej przyzmię na wolnym powietrzu przyrost roczny 9-krotny). Wystarcza jej do życia przestrzeń o wysokości 35 cm.

Lumbricus rubellus

Na wolnym powietrzu, w przyzmięch:

- *Lumbricus terrestris*, przód czerwony, tył bład. Wymaga 10°C, 15-30% wilgotności, długość 12-30 cm.
- *Allobophora caliginosa*, szarawa. Wymaga 10°C, 12-30% wilgotności, długość 5-20 cm.
- *Lumbricus rubellus*, czerwona- czerwono-brązowa. Wymaga 12°C, 30% wilgotności, osiąga 12 cm.